

Witamy w Podręczniku zajęć uzupełniających w zakresie edukacji o zmianach klimatu i ochronie środowiska, który jest podręcznikiem mającym na celu wzbogacenie i uzupełnienie naszego programu nauczania elektronicznego.

Niniejszy podręcznik jest odpowiedzią na wspólne zaangażowanie nauczycieli, uczniów i interesariuszy na rzecz pogłębiania zrozumienia zmian klimatycznych i edukacji ekologicznej poprzez angażującą i multidyscyplinarną wizję.

Nasz e-program nauczania zapewnił solidne podstawy dzięki ustrukturyzowanym e-modułom i dostępnej platformie e-learningowej. Teraz ten podręcznik zabiera nas dalej, oferując użytkownikom immersyjne doświadczenie łączenia wiedzy z kreatywnością, współpracą i myśleniem krytycznym.

Opierając się na dynamicznym procesie opracowywania naszego e-programu nauczania — ukształtowanego przez przeglądy literatury, wizyty studyjne, badania, grupy fokusowe, ankiety i warsztaty — ten podręcznik integruje kreatywne, interaktywne i doświadczalne działania edukacyjne. Zawiera wybór pozalekcyjnych działań artystycznych, sportowych i naukowych organizowanych i prowadzonych przez kraje partnerskie.

Wybraliśmy zajęcia w taki sposób, aby stanowiły one przykład zajęć pozalekcyjnych;

- 1. Projekty artystyczne mające na celu wyrażenie świadomości ekologicznej poprzez sztuki wizualne i widowiskowe.**
- 2. Gry i interaktywne wyzwania rozwijające umiejętność pracy zespołowej i rozwiązywania problemów.**
- 3. Eksperymenty praktyczne (naukowe) pozwalające na eksplorację koncepcji środowiskowych w praktyce**
- 4. Sporty i aktywności na świeżym powietrzu łączą dobre samopoczucie fizyczne z dbałością o środowisko.**

W Podręczniku Le_Moon przedstawiamy odpowiednio: 1. Wydarzenie Le_Moon Hackaton, 2. Wystawę Le_Moon Photovoice , 3. Pokaz quizu Le_Moon, 4. Międzynarodowe Forum Młodzieży Le_Moon, 5. Ciemny dialog Le_Moon i inne wyprawy, 6. Sadzenie drzewa Le_Moon, 7.

Wydarzenie na orientację w terenie Le_Moon, 8. Tradycyjne gry Le_Moon do Waszego użytku. 9 AI workshop.

1. WYDARZENIE HACKATHONOWE Le_Moon

Czym jest hackathon?

Hackathon (z ang. hackathon) to skrót od słów „hack” (hakowanie) i „maraton” (maraton). To ograniczony czas wspólnej pracy, podczas którego uczestnicy opracowują produkt w odpowiedzi na początkowy problem lub wyzwanie.

Jak przebiega hackathon?

1. Odkrycie problemu/wyzwania
2. Budowanie zespołu
3. Faza kreatywności: czas na doprecyzowanie projektu, „dekonstrukcję tematu”, zaproponowanie inwentaryzacji możliwych strategii i dokonanie wyborów w celu określenia specyfikacji.
4. Faza operacjonalizacji: czas na ustrukturyzowanie i skonfigurowanie projektu, w szczególności przydzielenie ról i zadań, opracowanie strategii dostosowań itp.
5. Faza tworzenia lub produkcji: czas na stworzenie produktu końcowego.
6. Informacje zwrotne i wymiana

Zasady hackathonu:

- Współpracuj: pracuj razem
- Innowacje: bądź kreatywny
- Produkcja: musisz kończyć swoje dzieła na czas

- Samodzielne zarządzanie : swoboda poruszania się, siadania, wstawania, wychodzenia, robienia przerw, proszenie o pomoc animatorów itp.

NASZE WYZWANIE

Ziemia może doświadczyć średniego wzrostu temperatury o 1,5 stopnia Celsjusza do 2030 r., co będzie miało katastrofalne skutki, takie jak fale upałów, powodzie i wymieranie gatunków. Każdego dnia 9 milionów ludzi na świecie umiera z głodu lub niedożywienia, podczas gdy jedna trzecia całej wyprodukowanej żywności jest marnowana. Ponad 265 milionów dzieci na całym świecie nadal nie ma dostępu do wysokiej jakości edukacji, a ponad połowa z nich to dziewczynki.

Hackuj dla zrównoważonej przyszłości!

Cel: podnoszenie świadomości i mobilizacja młodych ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu walkę ze zmianą klimatu, wyeliminowanie ubóstwa, zapewnienie zdrowej żywności, zagwarantowanie wysokiej jakości edukacji i promowanie równości płci.

Cele Zrównoważonego Rozwoju stanowią plan osiągnięcia lepszej i bardziej zrównoważonej przyszłości dla wszystkich.

Oto 5 Celów Zrównoważonego Rozwoju wybranych na potrzeby hackathonu:

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

Wybrane tematy to:

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS 1 NO POVERTY

DONATE WHAT YOU DON'T USE.
More than 700 million people still live in extreme poverty.

Goal 1: No Poverty

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS 2 ZERO HUNGER

WASTE LESS FOOD AND SUPPORT LOCAL FARMERS.
A third of the world's food is wasted, yet 821 million people are undernourished.

Goal 2: Zero Hunger

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS 3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

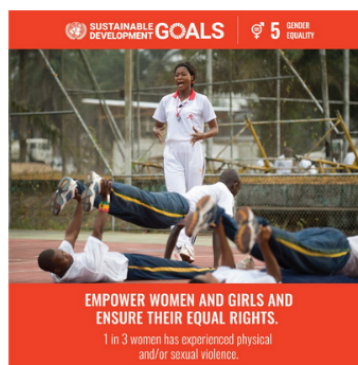

VACCINATE YOUR FAMILY.
Vaccinations resulted in an 80% drop in measles deaths between 2000 and 2017.

Goal 3: Good Health and Well-Being

Goal 4: Quality Education

Goal 5: Gender Equality

Uczestnicy projektu Creation musieli pracować w grupach

- obiekt wydrukowany w technologii 3D
- obiekt wykonany za pomocą lasera
- dzieło sztuki wybrane z muzeum online
- film dokumentalny (3-5') mający na celu podniesienie świadomości
- jakikolwiek inny możliwy dodatek: plakat, dźwięk, prawdziwe dzieło sztuki

Proponowany harmonogram hackathonu

- 10:30 – 10:45 wizyta na miejscu
- 10:45 – 12:00 faza kreatywności (burza mózgów)
- 12:00 – 12:30 faza operacjonalizacji (kto co robi i jak?)
- 12:30 – 19:30 faza kreacji
- 19:30 – 20:30 finalizowanie kreacji
- 20:30 – 21:00 prezentacja końcowa
- 21:00 – 21:30 porządkowanie terenu

Kilka zdjęć

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

2. SADZENIE DRZEWA Le_Moona

POSADŹ DRZEWO, STWÓRZ PRZYSZŁOŚĆ, URATUJ NASZĄ PLANETĘ

CEL:

Podniesienie świadomości uczniów szkół średnich na temat zrównoważonego rozwoju środowiska i zmian klimatu poprzez aktywne angażowanie ich w działania związane z sadzeniem drzew. Projekt ma na celu promowanie odpowiedzialności, pracy zespołowej i świadomości ekologicznej, przyczyniając się jednocześnie do bardziej zielonego otoczenia.

UCZESTNICY:

- Uczniowie szkół średnich (w wieku 14–18 lat)
- Nauczyciele, edukatorzy i pracownicy szkoły
- Lokalne organizacje ekologiczne (opcjonalnie)
- Rodzice (opcjonalnie)

CHRONOMETRAŻ:

- Całkowity czas trwania: 1 dzień (około 3–4 godzin)

- Sugerowany termin: Wiosna lub wczesna jesień w celu zapewnienia optymalnych warunków sadzenia

PROCEDURA:

1. Faza przygotowawcza (tydzień przed aktywnością):

- o Poinformuj uczniów o projekcie i jego znaczeniu.
- o Zorganizuj grupy składające się z 3–5 uczniów, aby umożliwić im pracę zespołową.
- o Przypisz role (np. osoby noszące rośliny, osoby roznoszące wodę, osoby zbierające materiały).
- o Uzyskaj pozwolenie i wskaż miejsce sadzenia (podwórko szkolne, park lub przestrzeń publiczna).
- o Zbierz materiały (sadzonki, łopaty, rękawice, konewki, kompost).

2. Dzień aktywności: Wprowadzenie (20–30 minut):

- o Przywitaj uczestników i wyjaśnij harmonogram.
- o Przeprowadź krótką sesję edukacyjną na temat sadzenia drzew, zmian klimatycznych i różnorodności biologicznej.

SADZENIE DRZEW (2–3 GODZINY):

- o Pokaż procedurę sadzenia:
 1. Wykop dołek dwa razy szerszy niż bryła korzeniowa.
 2. Umieść sadzonkę w dołku i ostrożnie wypełnij go ziemią.
 3. Mocno ugnieć glebę i obficie podlej roślinę.
- o Nadzoruj zespoły sadzące drzewa.

PODSUMOWANIE I REFLEKSJA (30 MINUT):

- o Zbierz uczniów, aby omówić ich doświadczenia.

- o Pozwól uczestnikom podzielić się przemyśleniami na temat tego, w jaki sposób ta aktywność przyczynia się do dbania o środowisko.
- o Zrób grupowe zdjęcia, aby udokumentować i uczcić wydarzenie.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- Wzrost świadomości uczniów na temat problemów ochrony środowiska.
- Rozwój pracy zespołowej i umiejętności praktycznych.
- Posadzenie 20–30 drzew, co przyczyni się do lokalnej bioróżnorodności i zrównoważonego rozwoju.
- Wzmocnienie więzi w szkole i społeczności lokalnej poprzez wspólne działania na rzecz ochrony środowiska.

UWAGI:

- Upewnij się, że zastosowano środki bezpieczeństwa (apteczka pierwszej pomocy, rękawiczki, nawodnienie).
- Współpracuj z lokalnymi organizacjami zajmującymi się ochroną środowiska lub ekspertami w dziedzinie ogrodnictwa, aby uzyskać wskazówki.
- Monitoruj wzrost posadzonych drzew poprzez okresowe kontrole.
- Zachęcaj uczniów do wzięcia odpowiedzialności za opiekę nad swoimi drzewami.

Zróbmy różnicę – jedną drzewo na raz !

*JESZCZE KILKA ZDJĘĆ Z GALWANIZACJI DRZEWO W OGRODZIE ZAMKOWYM W
KROMIERYŻU W CZECHACH*

3. WYSTAWA PHOTOVOICE Le_Moon

Rozdział 1.	Wystawa fotovoice na temat zmian klimatu	
Temat: Mapy zmian klimatycznych	Hólabrekkuskóli, Móðurmál samtök um Rús.tvityngi, Islandia	
Kwiecień 2024	Nauczyciele Ludmiła Zadorożna, Jewgienij Kuryljch	
Uczniowie w wieku 13-18 lat Lat	Liczba obecnych studentów 50 osób	Liczba obecnych nauczycieli 10
Cele edukacyjne do osiągnięcia (zgodnie z pracą projektową Le_moon)	W poszukiwaniu informacji: 1. Zrozumieć podstawowe informacje dotyczące tekstów ciągłych i nieciągłych, wyodrębnić informacje główne i drugorzędne. 2. Stosuj różne metody czytania, w tym wyszukiwanie, stosowanie napadów, terminów, alegorii, anafor, inwersji.	

Cele nauczania	Wszyscy uczniowie będą potrafili: Zrozumieć główną treść tekstu, określić temat tekstu.	
	Większość uczniów będzie potrafiła: wyodrębnić informacje główne i drugorzędne.	
	Niektórzy uczniowie będą potrafili odnaleźć i odróżnić pojęcia, zastosować jednostki leksykalne.	
Cele językowe	Uczniowie potrafią: wchodzić w dialog i brać udział w dialogu, wyrażać i zastępować swoją opinię za pomocą jednostek leksykalnych.	
	Słowa kluczowe: Klimat, zmiana klimatu, teren, kontynent, typy klimatu, wpływ człowieka.	
	Przydatne zwroty w dialogach/listach: potoczne, naukowe, dziennikarskie.	
	Pytania do dyskusji: Co łączy zdjęcia i materiały wideo? Jaka jest różnica? Jak i dlaczego zachodzą zmiany w naturze? Jakie cechy ma każda pora roku w Twojej okolicy? Która pora roku jest Twoją ulubioną? Dlaczego? Czy istnieje związek między pogodą a klimatem.	
	Czy możesz mi powiedzieć dlaczego..?	
	Wskazówki pisemne: klimat umiarkowany, małe i duże różnice temperatur, dużo opadów, energia słoneczna.	
Konsolidacja wiedzy	Powtórzenie materiału, wiedza o właściwościach pogody, o zmianach, o prognozach pogody	
Wartościowe powitanie	Poszanowanie innej kultury i narodowości, zdrowy tryb życia, miłość i ochrona przyrody.	
Połączenie interdyscyplinarne	Literatura, geografia, sztuka, muzyka	
Plan		
Zaplanowany czas	Zaplanowane działania	Resursa

<p>Początek pracy motywacyjnej (rozbudzenie zainteresowania pracą)</p> <p>2. Informacyjny (wywołujący „na powierzchnię” istniejącej wiedzy).</p>	<p>1. Wybierz naklejki. Na odwrocie naklejki znajdują się słowa i podziel je na grupy. Ciepło, gorąco, słonecznie, deszczowo . Instrukcje dotyczące pracy w grupach (prelegent, osoba zarządzająca czasem)</p> <p>2. Metoda „Ilustracja”</p> <p>Obrazy są wyświetlane na ekranie.</p> <p>P Czytanie 1. Strategia „Czytanie wprowadzające”</p> <p>1. Zadanie Przyjrzyj się zdjęciom, obejrzyj film „Rok w 45 sekund”, odpowiedz na pytania.</p> <p>2. Przeczytaj tekst nieciągły na stronie 18 (z podręcznika) „Typy klimatu”, zidentyfikuj różnice między typami klimatu. Co łączy zdjęcia i wideo? Jaka jest różnica? Gdzie i kiedy można zaobserwować szybkie zmiany pogody? Jak i dlaczego zachodzą zmiany w przyrodzie? Co charakteryzuje każdą porę roku w Twojej okolicy? Czasami słyszysz: „Mamy taki surowy \zimny\ gorący klimat,; „Ten klimat mi nie odpowiada”. Co oznacza słowo klimat w tych zdaniach?</p>	<p>Naklejki</p> <p>Zdjęcie za pośrednictwem blog online.ru video internetowy program do cięcia filmów com</p> <p>Studenci Nazar Kaliniczenko Karolina Prozhoha</p>
--	---	---

	<table border="1" data-bbox="405 479 1310 893"> <thead> <tr> <th data-bbox="405 479 858 517">Kryteria</th> <th data-bbox="858 479 1310 517">Słowo kluczowe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="405 517 858 595">1. Określają główną myśl tekstu nieciągłego.</td> <td data-bbox="858 517 1310 595">1. Przyjrzyj się obrazkom i obejrzyj materiał wideo.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="405 595 858 853">2.1. Definiują główną ideę. 2. Potrafi odpowiedzieć na pytanie, uzasadniając swoją opinię.</td> <td data-bbox="858 595 1310 853">2. Czyta nieciągły tekst z podręcznika 3. Czyta pytania i omawia je w parach.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="405 853 858 893"></td> <td data-bbox="858 853 1310 893"></td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="405 931 943 969">FO. Wzajemna ocena między grupami.</p>	Kryteria	Słowo kluczowe	1. Określają główną myśl tekstu nieciągłego.	1. Przyjrzyj się obrazkom i obejrzyj materiał wideo.	2.1. Definiują główną ideę. 2. Potrafi odpowiedzieć na pytanie, uzasadniając swoją opinię.	2. Czyta nieciągły tekst z podręcznika 3. Czyta pytania i omawia je w parach.			
Kryteria	Słowo kluczowe									
1. Określają główną myśl tekstu nieciągłego.	1. Przyjrzyj się obrazkom i obejrzyj materiał wideo.									
2.1. Definiują główną ideę. 2. Potrafi odpowiedzieć na pytanie, uzasadniając swoją opinię.	2. Czyta nieciągły tekst z podręcznika 3. Czyta pytania i omawia je w parach.									
<p data-bbox="121 1010 217 1039">Środek</p> <p data-bbox="121 1084 240 1113">30 minut</p>	<p data-bbox="405 1010 823 1039">Przerwa muzyczna (1 minuta)</p> <p data-bbox="405 1046 1270 1113">Posłuchaj utworu muzycznego „Październik. Pieśń jesieni” z cyklu „Pory roku” P.I. Czajkowskiego.</p> <p data-bbox="405 1120 1270 1187">Czytanie „Czytanie wyszukiwawcze” (łączy typy: wprowadzający, argumentowany, w celu określenia szczegółów)</p> <p data-bbox="405 1193 1286 1299">Uczniowie pracują indywidualnie, a następnie w grupach, omawiają zagadnienia poruszane na danym temacie, porównują diagramy, wyjaśniają je i dodają nowe elementy.</p> <p data-bbox="405 1305 603 1335">Mów w grupie.</p> <p data-bbox="405 1341 855 1370">Nauczyciel rozdaje teksty grupom.</p> <p data-bbox="405 1377 1190 1444">Teksty do czytania w grupach: „Klimat Islandii”, „Klimat subarktyczny”, „Klimat Wielkiej Brytanii”, „Klimat Afryki”.</p> <p data-bbox="405 1451 528 1480">Zadanie.</p> <p data-bbox="405 1525 1198 1592">1. Przeczytajcie teksty w grupach, określcie główną myśl i porównajcie szczegółowe informacje z diagramem.</p> <p data-bbox="405 1599 1286 1666">2. Wyjaśnij na podstawie diagramu, jak klimat wpływa na życie człowieka.</p> <p data-bbox="405 1673 1182 1740">3. Określ rolę wyróżnionych słów w tekście i wyjaśnij ich znaczenie</p> <table border="1" data-bbox="405 1740 1310 1816"> <tr> <td data-bbox="405 1740 619 1816">klimat</td> <td data-bbox="619 1740 826 1816">mieszkania</td> <td data-bbox="826 1740 1050 1816">Ubrania, jedzenie</td> <td data-bbox="1050 1740 1310 1816">Działalność gospodarcza</td> </tr> </table> <p data-bbox="405 1823 536 1852">Kryteria</p> <p data-bbox="405 1859 1023 2000">1. Określ główną myśl tekstu. 2. Znajdź szczegółowe informacje. 3. Powtórz tekst zgodnie z diagramem. 4. Zna znaczenie pojęć, jednostek leksykalnych.</p>	klimat	mieszkania	Ubrania, jedzenie	Działalność gospodarcza	<p data-bbox="1339 1010 1477 1077">https://petamusic.ru/</p>				
klimat	mieszkania	Ubrania, jedzenie	Działalność gospodarcza							

Słowo kluczowe

1. Przeczytaj tekst.
2. Określ informacje główne i drugorzędne.
3. Powiąż informacje z diagramem.
4. Określ znaczenie wyróżnionych słów.

Opinie. Studenci prezentują się w grupach.

Informacja zwrotna

**Pytanie: Czy klimat, pogoda wpływają na twój stan, nastrój?
Jakie odczucia wywołuje zmiana klimatu.**

Grupa 1: Klimat Islandii

**Morze Śródziemne, umiarkowanie chłodne, z silnymi wiatrami,
wilgotne i zmienne.**

Klimat Kraj ma przeważnie subarktyczny klimat morski, który jest moderowany na wybrzeżu przez ciepły Prąd Zatokowy. Dlatego jest stosunkowo łagodna, wilgotna zima (średnia temperatura w styczniu wynosi -1°C) i chłodne, pochmurne lato (średnia temperatura w lipcu wynosi $+10... +12^{\circ}\text{C}$).

Islandia ma w rzeczywistości znacznie łagodniejszy klimat, niż sugeruje jej nazwa. Dzieje się tak częściowo dlatego, że Prąd Zatokowy płynie wzdłuż zachodniej i południowej części Islandii, przynosząc ciepło z Karaibów! Średnia krajowa temperatura była o $0,1^{\circ}\text{C}$ niższa od średniej z lat 1991-2020 i o $0,4^{\circ}\text{C}$ niższa od średniej z ostatniej dekady. Początek 2023 r. i marzec były szczególnie zimne, chociaż czerwiec był wyjątkowo ciepły na północy i wschodzie.

Grupa 2: „Klimat subarktyczny”

Klimat subarktyczny to pewien rodzaj warunków pogodowych. Opisana strefa przechodzi przez północną część Kanady, Półwysep Alaska, Półwysep Skandynawski, Daleki Wschód i Syberię. Średnia temperatura w lipcu nie przekracza $+12^{\circ}\text{C}$, zima jest długa. Biegun zimna (najniższa temperatura) odnotowano w Republice Sacha (Jakucja), we wsi Ojmiakon. Tutaj klimat subarktyczny jest szczególnie surowy: najniższą temperaturę odnotowano na poziomie -71°C . Średnie temperatury zimowe w dolinie Ojmiakon wynoszą -50°C . Terytorium to jest uważane za najbardziej wysunięty na północ zamieszany region.

Adaptacja ludzi do klimatu subarktycznego trwa długo i jest trudna. W strefie wiecznej zmarzliny i zamarzniętej ziemi trudno jest budować domy, zwłaszcza miejskie. Klimat ma również wpływ na

Wikipedia

ludzi ma szkodliwy wpływ: ciągle mrozy i mroźne zimy narażają organizm na częste przeziębienia i inne choroby wirusowe, a długie okresy nocy polarnych negatywnie wpływają na układ nerwowy. Życie człowieka w strefie subarktycznej jest całkowicie zależne od natury: w krótkim okresie letnim ludzie zbierają jagody, grzyby i zioła. Tajga jest bogata w zwierzynę łowną i inne zwierzęta, a w zbiornikach wodnych jest dużo ryb.

Charakterystyka klimatu subarktycznego jasno pokazuje, że uprawa roślin w takich warunkach może czasem cieszyć, a w innych przypadkach denerwować. Z tego powodu ilość pożywienia nie jest czynnikiem stałym, obfite zbiory latem mogą być zastąpione skąpych zimą. Z tego powodu duże miasta przemysłowe nie powstają w pasie subarktycznym; ludzie mieszkają w kilku wioskach, w których mogą się wyżywić.

W ostatnich latach człowiek nieustannie rzuca wyzwanie naturze, a to, co wcześniej uważano za niemożliwe, staje się rzeczywistością. Wysoka technologia pomaga rozwiązać problem budowy domów nadających się do zamieszkania w tych trudnych regionach, a możliwość szybkiego transportu zapewnia ludziom na dalekiej północy produkty, których im brakuje (owoce, warzywa i rośliny)

Grupa 3 „Klimat Afryki”

W toku ewolucji ludzie zaludnili niemal cały glob. Dzięki zdolności ciała do zmian, do adaptacji do naturalnego środowiska, człowiek jest w stanie żyć zarówno w bardzo zimnych warunkach klimatycznych, jak i w bardzo gorących miejscach na planecie, w miejscach o wysokiej wilgotności lub odwrotnie, na obszarach suchych.

Jednocześnie ciało nabywa takich cech, które przyczyniają się do najbardziej komfortowego życia na danym obszarze. Na przykład mieszkańcy kontynentu afrykańskiego mają bardzo ciemną skórę i ciemne kręcone włosy. Ciemna skóra, ze względu na zwiększoną zawartość melaniny, łatwiej znosi działanie promieniowania ultrafioletowego. Kręcone włosy łatwo przepuszczają powietrze do skóry głowy, zapewniając mikrowentylację. Mieszkańcy Afryki są wysocy i szczupli, ponieważ mają możliwość poruszania się bez ograniczania się ciężkimi ciepłymi ubraniami, szczupłość wynika z faktu, że grubszej osobie trudniej jest tolerować gorący klimat.

Dieta ludzi z Afryki: zawiera znacznie mniej mięsa niż dieta ludzi z kontynentów o chłodniejszym klimacie. Istnieje kilka powodów tego: po pierwsze, przechowywanie mięsa w gorącym klimacie jest prawie niemożliwe; po drugie, trawienie mięsa wymaga więcej energii i mniejszej mobilności. Ponadto, ze względu na spożywanie dużej

ilości surowego pokarmu roślinnego, Afrykanie mają większe zęby niż osoby, które są przyzwyczajone do jedzenia gotowanego miękkiego pokarmu. Tak więc warunki życia mają pierwszorzędne znaczenie dla kształtowania genotypu i cech wyglądu człowieka.

4 grupa

„Klimat w Wielkiej Brytanii”

Długość dnia zmienia się znacząco w ciągu roku.

Najdłuższy dzień przypada na 21 czerwca: tego dnia słońce wschodzi o godzinie 5 rano i zachodzi za horyzontem o godzinie 21:00.

Na co należy się przygotować w Wielkiej Brytanii

Pomimo tego, że klimat w Anglii jest dość łagodny, jest kilka rzeczy, o których należy pamiętać:

- w słoneczne i gorące dni pamiętaj o pokryciu kremem przeciwsłonecznym miejsc ciała, które nie są chronione przez ubranie. Nawet jeśli wydaje ci się, że na zewnątrz nie jest gorąco, twoja skóra może szybko ulec poparzeniom słonecznym.

Dobrym pomysłem jest również nakrycie głowy czapką, aby uniknąć udaru cieplnego, a także picie dużej ilości wody;

- w dni chłodne i śnieżne zaleca się przestrzeganie następujących zasad:

* Ubierz się w kilka warstw ubrań na raz, zdecydowanie zaleca się założenie ciepłego płaszcza, szalika i rękawiczek na wierzch, aby utrzymać temperaturę ciała. Na prowincji w Anglii musisz być przygotowany na wszelkie zmiany pogody. Nawet jeśli prognoza pogody przewiduje słoneczną pogodę, w ciągu dnia możesz napotkać gęstą mgłę, wiatr lub deszcz. Dlatego konieczne jest wcześniejsze zadbanie o wygodne, wodoodporne buty, wodoodporną odzież wierzchnią i ciepły sweter. Jeśli wybierasz się na pieszą wycieczkę lub spacer w odległe rejony Anglii, koniecznie zabierz kompas, dobrą mapę i zapasy żywności, a także koniecznie uprzedź znajomych, dokąd się wybierasz.

Zadanie końcowe	Organizacja wystawy fotograficznej na temat tNGE	Hólabrekk uskóli jest
	Zajęcia pozalekcyjne w sobotę.	
Informacje dodatkowe		
Różnicowanie – w jaki sposób zapewnisz więcej wsparcia? Jakie zadania dasz bardziej zdolnym uczniom?	Ocena – w jaki sposób zamierzasz śledzić postępy/wiedzę uczniów	Linki interdyscyplinarne Wsparcie ICT w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa Wartości
Cele szkolenia ukierunkowane są na zorganizowanie zróżnicowanej pracy. Podczas pracy ze studentami maksymalne wsparcie zapewniono w formie diagramu, obrazków i wykorzystania jednostek leksykalnych.	Aby określić osiągnięcia wiedzy uczniów, zastosowałam ocenę opartą na kryteriach. Ocena kształtująca pomaga określić, na jakim etapie uczeń doświadcza trudności, co służy do dostosowania dalszej pracy. Osiągnięcie sukcesu jest śledzone za pomocą kryterium i deskryptora, wzajemnej oceny.	Aby osiągnąć cele edukacyjne, wdrażane są powiązania interdyscyplinarne, powiązanie z istotą życia oraz wsparcie wszelkich zadań za pomocą ICT.
Odbicie Czy cele lekcji/lekcji były możliwe do osiągnięcia? Czego uczniowie nauczyli się dzisiaj? Jak wyglądało środowisko nauki? Czy zadania mające na celu różnicowanie uczniów zakończyły się sukcesem? Czy trzymałem się harmonogramu? Jakie odstępstwa od planu zrobiłem i dlaczego?	Używamy tej przestrzeni do zapisywania naszych obserwacji Uważam, że cele lekcji były możliwe do osiągnięcia. W lekcjach na ten temat: Zmiany klimatu uczniowie uczyli się wyodrębniać informacje podstawowe i wtórne, aby powiązać konkretne szczegóły z diagramem. Wymieniali opinie i je uzasadniali. Zadania zostały wybrane z uwzględnieniem cech związanych z wiekiem. Tak, trzymaliśmy się harmonogramu. Nie dopuszczaliśmy żadnych odstępstw od planu.	

	Wystawa zdjęć wzmocniła wiedzę uczniów oraz ich zainteresowanie ochroną i docenianiem przyrody oraz prowadzeniem zdrowego trybu życia.

4. Le_Moon KULTURALNE EKSPEDYCJE – MRO CZNY DIALOG

Poniżej znajduje się opis niektórych wizyt kulturalnych i zajęć pozalekcyjnych, których gospodarzem i organizatorem jest austriacka agencja partnerska ACD-Agency for Cultural Diplomacy, prezes i edukatorka artystyczna Tatjana Christelbauer, we współpracy z lokalnym partnerem, Wiedeńskim Instytutem Niewidomych BBI.

1. Wizyta w spalarni odpadów Spittelau w Wiedniu

Spalarnia odpadów w Spittelau przetwarza rocznie około 270 000 ton odpadów komunalnych, produkując ekologiczne ciepło i energię elektryczną.

Spittelau wnosi kluczowy wkład do wiedeńskiego systemu gospodarki odpadami. Około 50 procent energii wytwarzanej każdego roku ze spalania odpadów pochodzi ze źródeł

biogenicznych lub odnawialnych. Przyjazne dla środowiska ogrzewanie wytwarzane w Spittelau wystarcza do ogrzania ponad 60 000 gospodarstw domowych w Wiedniu w ciągu roku. 30 000 gospodarstw domowych może być zasilanych energią elektryczną każdego roku.

Cel wizyty, spostrzeżenia

Wycieczka ta łączyła edukację kulturową z wiedzą na temat zrównoważonego gospodarowania odpadami, oferując wieloaspektowe doświadczenie edukacyjne.

Wizyta rozpoczęła się od cyfrowej prezentacji zakładu Spittelau , podkreślającej jego funkcjonalną rolę w wiedeńskim systemie gospodarki odpadami. Dowiedzieliśmy się, że zakład przetwarza rocznie około 270 000 ton odpadów domowych, zamieniając je na przyjazne dla środowiska ogrzewanie i energię elektryczną. Co imponujące, zakład produkuje wystarczająco dużo zielonej energii, aby ogrzać ponad 60 000 gospodarstw domowych i dostarczyć energię elektryczną do 30 000 domów rocznie, przy czym około 50% energii pochodzi ze źródeł biogenicznych lub odnawialnych.

Nasza grupa zwiedziła jednostki operacyjne zakładu, obserwując procesy selekcji i spalania odpadów. Te kulisy podkreśliły krytyczną rolę innowacyjnej technologii w osiągnięciu zrównoważonego życia miejskiego.

Intrygującym aspektem wizyty było poznanie sokołów, które gniazdują na wieży Spittelau . Zaprojektowana przez Friedensreicha Hundertwassera, elektrownia zawiera przestrzenie dla sokołów na swoich wieżach i dachach, co jest zgodne z jego filozofią harmonii między naturą a architekturą. Obecność sokołów jest również istotnym wskaźnikiem czystego powietrza, symbolizującym sukces ekologiczny obiektu.

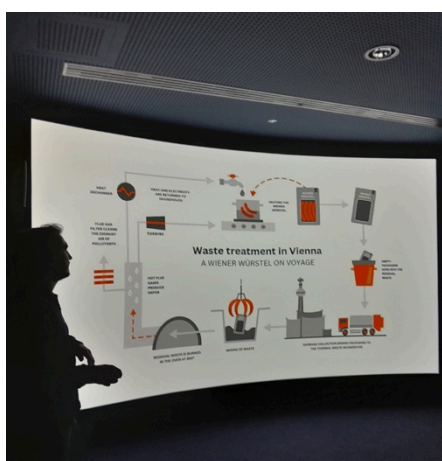
Ponadto zwiedziliśmy wystawę poświęconą znanemu artyście ekologicznemu Hundertwasserowi, którego wizja ekologicznej harmonii i artystycznej ekspresji znajduje odzwierciedlenie w unikalnym projekcie zakładu. Filozofia ekologicznej harmonii i artystycznej ekspresji Hundertwassera była widoczna w każdym aspekcie projektu zakładu, przekształcając go w funkcjonalne dzieło sztuki, które służy jako symbol zaangażowania Wiednia w zrównoważony rozwój. Spalarnia odpadów Spittelau jest zarówno funkcjonalnym dziełem sztuki, jak i świadectwem zaangażowania Wiednia w zrównoważony rozwój.

Wizytę zakończono na tarasie, gdzie można było przyjrzeć się integracji sztuki, ekologii i miejskiej infrastruktury w mieście.

To doświadczenie nie tylko poszerzyło naszą wiedzę na temat zrównoważonych praktyk Wiednia, ale także pokazało, jak świadomość ekologiczna może być powiązana z edukacją kulturalną. Takie działania są ściśle powiązane z celami projektu Erasmus+ LeMOON , wspieraniem interdyscyplinarnego uczenia się i inspirowaniem innowacyjnych podejść do edukacji ekologicznej poprzez sztukę ekologiczną.

Link do strony internetowej Vienna Energy, Spittelau :

<https://www.wienenergie.at/privat/erleben/standorte/muellverwertungs-anlage-spittelau/>

Dialog w ciemności

Każdy, kto kiedykolwiek chciał wiedzieć, jak niewidomi postrzegają świat, ma teraz okazję dowiedzieć się o tym w wiedeńskim Seestadt podczas „Dialogu w ciemności”. Goście mogą doświadczyć codziennych sytuacji, takich jak ruch uliczny, zakupy lub wizyta w barze, i muszą opanować je „na ślepo”. Różnorodne dźwięki, wiatr lub różne rodzaje podłogi wzbogacają zakres percepcji. Niewidomi i częściowo niewidomi przewodnicy prowadzą gości przez codzienne sytuacje - w całkowitej ciemności.

Niewidomi i widzący zamieniają się rolami na godzinę w Dialogue in the Dark. To immersyjne doświadczenie zapewniło głęboki wgląd w codzienne życie osób z dysfunkcją wzroku, kładąc jednocześnie nacisk na świadomość wielozmysłową. Centralnym punktem wizyty była godzinna immersyjna podróż prowadzona przez niewidomego gospodarza.

W całkowitej ciemności poruszaliśmy się po serii codziennych scenariuszy, w tym ruchu ulicznym, zakupach i wizycie w kawiarni. Opierając się wyłącznie na dźwiękach, fakturach, wietrze i innych wskazówkach sensorycznych, doświadczyliśmy wyzwań i adaptacji, które definiują codzienne życie osób z dysfunkcją wzroku.

To wyjątkowe doświadczenie skłoniło nas do refleksji nad naszą zależnością od wzroku i znaczeniem dostępności w przestrzeniach publicznych i prywatnych. Sprzyjało znaczącej *zmianie percepcji* i podkreślało, jak zależność sensoryczna różni się w przypadku braku wzroku, a także skłoniło nas do ponownego przemyślenia naszych własnych umiejętności i założeń. Ponadto interaktywny charakter wystawy podkreślił znaczenie budowania zaufania. Poprzez chodzenie i komunikowanie się w ciemności nauczyliśmy się ufać zarówno naszym przewodnikom, jak i sobie nawzajem, pokazując, jak współpraca i zrozumienie są kluczowe w pokonywaniu wyzwań. Interaktywny charakter wystawy sprzyjał zrozumieniu i podkreślał rolę empatii w budowaniu inkluzywnego społeczeństwa.

Dialogue *in the Dark* ściśle wpisująca się w cele naszego projektu Erasmus+, pokazując, jak nauka przez doświadczenie może przewycięzać podziały kulturowe i inspirować innowacyjne praktyki nauczania. Wywarła trwałe wrażenie na naszym zespole, podkreślając znaczenie tworzenia środowisk, w których różne zdolności są uznawane i celebrowane.

Link: Dialog w ciemności:

<https://www.wien.info/en/art-culture/museums-exhibitions/dialog-in-the-dark-344412>

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

5. Le_Moon MIĘDZYNARODOWE FORUM MŁODZIEŻY

Międzynarodowe Forum Urbanizacji i Wyzwań Środowiskowych

Przegląd:

Międzynarodowe Forum Urbanizacji i Wyzwań Środowiskowych zgromadziło uczniów szkół średnich z różnych krajów partnerskich na trzydniowym wydarzeniu poświęconym rozwiązywaniu kluczowych problemów globalnych. Forum miało na celu wspieranie współpracy międzykulturowej i umożliwienie młodzieży aktywnego udziału w rozwiązywaniu wyzwań środowiskowych związanych z urbanizacją.

Struktura:

Uczestnicy zostali podzieleni na mieszane grupy składające się ze studentów różnych narodowości. Każda grupa utworzyła komitet skupiający się na jednym konkretnym aspekcie urbanizacji i związanych z nią wyzwaniach środowiskowych. Cztery komitety i obszary ich zainteresowań to:

1. **Urbanizacja i zdrowie:** Komitet ten badał wpływ urbanizacji na zdrowie i siedliska, skupiając się na takich kwestiach, jak emisja dwutlenku węgla, nieplanowany wzrost, zanieczyszczenie, wzrost populacji, niedobór wody i wzrost zachorowań na epidemie.
2. **Urbanizacja i niesprawiedliwość:** Komitet ten badał niesprawiedliwości spowodowane urbanizacją, w tym rosnące bezrobocie, niewystarczające usługi publiczne, nierówności dochodowe i negatywny wpływ na zatrudnienie kobiet w regionach słabiej zurbanizowanych.
3. **Urbanizacja i katastrofy:** Ten komitet zajął się katastrofami naturalnymi wynikającymi z nadmiernej urbanizacji i złego planowania urbanistycznego. Podkreślono problemy takie jak przeludnienie, szybka ekspansja miejska i konstrukcyjnie niestabilne budynki, które zwiększają podatność na katastrofy i stanowią zagrożenie ekonomiczne i dla bezpieczeństwa mieszkańców.
4. **Urbanizacja i migracje:** Komitet ten badał problemy wynikające z urbanizacji spowodowanej migracjami, w tym rozrost miast, wzrost populacji, bezrobocie, problemy z transportem i infrastrukturą, spadek produkcji rolnej i hodowli zwierząt oraz niedobory zasobów.

Aktywności:

W ciągu trzech dni każdy komitet prowadził dogłębne dyskusje, analizując swoje tematy i proponując innowacyjne rozwiązania. Wydarzenie zakończyło się formalnym zgromadzeniem ogólnym, na którym komitety przedstawiły swoje projekty propozycji rozwiązań. Uczestnicy wygłosili swoje prezentacje w eleganckich strojach, prezentując swój profesjonalizm publiczności, w której byli politycy, władze lokalne i inni zaproszeni goście.

Wynik:

Forum skutecznie ułatwiło międzykulturowy dialog i współpracę między młodymi ludźmi, podkreślając znaczenie zaangażowania młodzieży w rozwiązywanie globalnych wyzwań. Rozwiązania zaproponowane przez komitety podkreślały praktyczne, przyszłościowe strategie łagodzenia wyzwań środowiskowych związanych z urbanizacją.

Wydarzenie to nie tylko zwiększyło świadomość tych ważnych kwestii, ale także umożliwiło uczniom krytyczne myślenie i współpracę, torując drogę przyszłym liderom, którzy będą mogli wnieść znaczący wkład w zrównoważony rozwój.

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

6. WYDARZENIE ORIENTACYJNE Le_Moon: Poznawanie kultury i współpracy

Przegląd:

Wydarzenie Orienteering Event zostało zaprojektowane w celu wspierania pracy zespołowej, wymiany kulturowej i świadomości ekologicznej wśród uczniów szkół średnich z różnych krajów partnerskich. Uczestnicy zostali podzieleni na zespoły o mieszanej narodowości i wyruszyli w dynamiczną, przyjazną dla środowiska podróż przez miasto gospodarza - Płock, odkrywając jego skarby kulturowe i historyczne.

Struktura:

Wydarzenie obejmowało serię punktów kontrolnych, w których zespoły musiały zlokalizować znaczące rośliny i lokalne zabytki, takie jak miejsca historyczne, rzeźby i budynki. Aktywność została zorganizowana jako poszukiwanie skarbów z naciskiem na naukę, aktywność fizyczną i odpowiedzialność za środowisko.

1. Uczestnicy:

- Uczniowie szkół średnich z różnych krajów.
- Zespoły składały się z 4-6 członków, co zapewniało różnorodną reprezentację.

2. Chronometraż:

- Wydarzenie trwało 4 godziny, rozpoczęło się o godzinie 9:00 rano i zakończyło o godzinie 13:00.
- Każdy zespół miał swój własny punkt wyjścia, co pozwalało na płynny postęp i unikanie zatorów.

3. Aktywności:

- Na każdym punkcie kontrolnym lokalni wolontariusze udzielali kolejnych wskazówek i dzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat historycznego, kulturowego, geograficznego i politycznego znaczenia danego miejsca.
- Zespoły brały udział w lekkich konkurencjach sportowych, takich jak biegi sztafetowe lub proste zadania fizyczne, aby zdobyć kolejną kartę ze wskazówkami.

Cele:

1. **Świadomość kulturowa:** Aby pomóc uczestnikom poznać historię, kulturę i lokalną geografę miasta-gospodarza poprzez interaktywne i angażujące zajęcia.
2. **Budowanie zespołu:** zachęcanie do współpracy studentów pochodzących z różnych środowisk kulturowych.
3. **Odpowiedzialność za środowisko:** promowanie praktyk przyjaznych dla środowiska poprzez podkreślanie znaczenia chodzenia jako zrównoważonego sposobu eksploracji.
4. **Aktywne zaangażowanie:** włączenie aktywności fizycznej sprzyjającej zdrowiu i energii.

Wyniki:

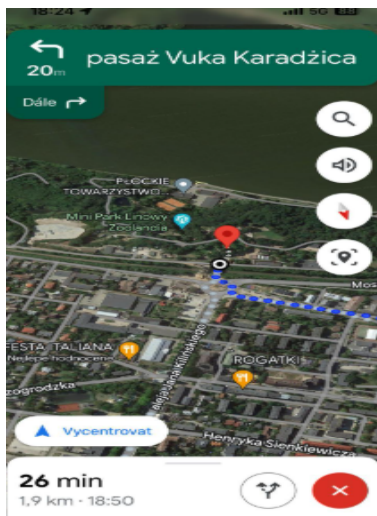
1. **Poszerzona wiedza:** Uczestnicy uzyskali głębszy wgląd w dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta-gospodarza.
2. **Współpraca międzykulturowa:** Zespoły złożone z osób o różnych narodowościach sprzyjały wzajemnemu zrozumieniu i wzmocniały więzi międzykulturowe.
3. **Pozytywne opinie:** Studenci zgłosili wysoki poziom zadowolenia i zaangażowania, określając wydarzenie jako zarówno zabawne, jak i edukacyjne.
4. **Promocja zrównoważonego rozwoju:** Skupiając się na spacerach i ekologicznych działaniach, wydarzenie podkreśliło znaczenie zachowań przyjaznych dla środowiska.

Impreza biegu na orientację okazała się ogromnym sukcesem, łącząc naukę, zabawę i zrównoważony rozwój w sposób, który wywarł trwały wpływ na wszystkich uczestników.

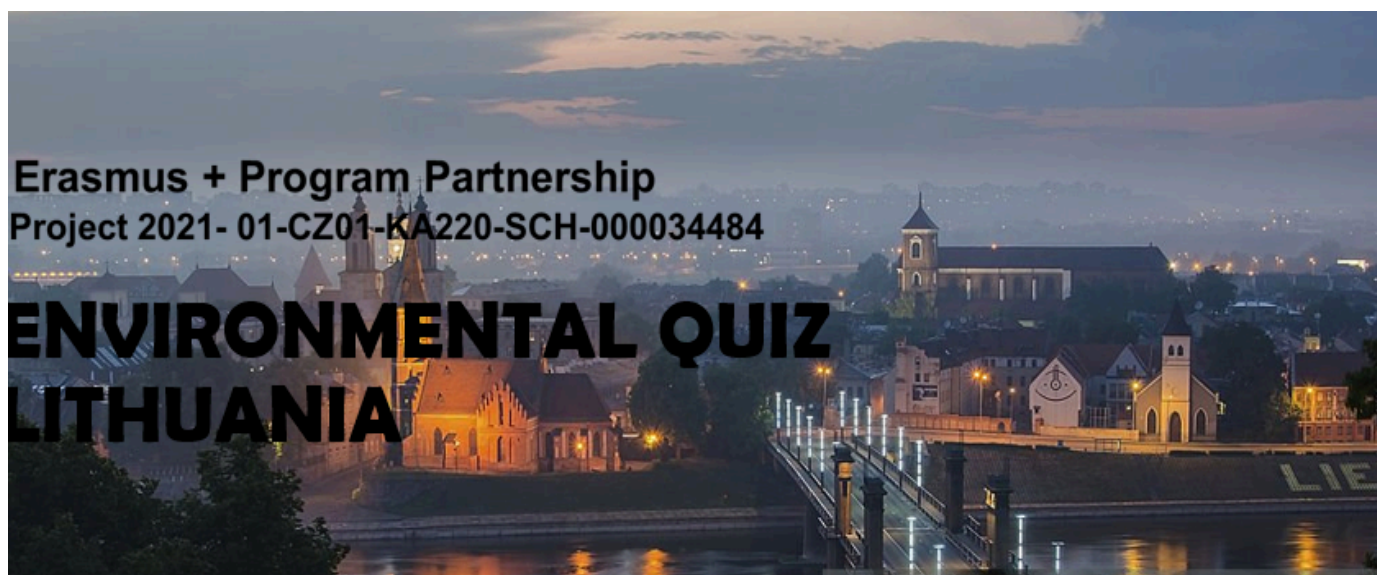

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

7. QUIZ Le_Moon : Cyfrowe uczenie się w naturze

Cyfrowe uczenie się o środowisku: wizyta w parku na Litwie

Przegląd:

Wizyta w zaawansowanym technologicznie parku na Litwie dała wyjątkową okazję do doświadczalnego uczenia się odpowiedzialności za środowisko. Uczestnicy zaangażowali się w interaktywną, komputerową grę, która łączyła edukację, zabawę i autorefleksję, aby zwiększyć świadomość zrównoważonych praktyk.

Struktura:

Centralnym punktem wizyty była gra cyfrowa zaprojektowana w celu oceny i zwiększenia świadomości ekologicznej. Korzystając z interfejsu dotykowego, uczestnicy odpowiadali na pytania dotyczące ich nawyków związanych ze stylem życia, takich jak wybory dietetyczne i preferowane miejsca na wakacje. Gra zapewniała natychmiastową informację zwrotną, dostarczając dane i porównania, aby zilustrować, jak indywidualne zachowania wpływają na środowisko.

1. Uczestnicy:

- Odwiedzający park

2. Chronometraż:

- Cała aktywność trwała około 2 godzin, wliczając w to czas na instrukcje, rozgrywkę i dyskusje.

3. Aktywności:

- Uczestnicy odpowiadali na pytania dotyczące efektywności środowiskowej na ekranie cyfrowym.

- Gra dostarczyła wyników liczbowych i porównań, pokazujących, w jaki sposób nawyki mogą szkodzić lub chronić środowisko.
- Dyskusje po grze potwierdziły pozytywne efekty uczenia się.

Cele:

1. **Podnoszenie świadomości ekologicznej:** Aby pomóc uczestnikom zrozumieć bezpośredni wpływ ich codziennych nawyków na środowisko.
2. **Promowanie uczenia się przez doświadczenie:** wykorzystanie technologii cyfrowej w celu zapewnienia angażującego i niezapomnianego doświadczenia edukacyjnego.
3. **Wspieranie krytycznego myślenia:** Aby zachęcać do autorefleksji na temat wyborów stylu życia i inspirować do zrównoważonych zachowań.
4. **Wzmocnienie współpracy:** Aby stworzyć wspólne środowisko nauki, w którym uczniowie będą mogli omawiać i porównywać swoje wyniki.

Wyniki:

1. **Większa świadomość:** Uczestnicy uzyskali wyraźniejsze zrozumienie skutków swoich działań dla środowiska dzięki porównaniom liczbowym i wizualnej informacji zwrotnej.
2. **Zaangażowanie i zabawa:** Interaktywny charakter gry sprawił, że nauka była przyjemna i dynamiczna, utrzymując wysoki poziom zainteresowania uczestników.
3. **Wgląd w zachowania:** Uczestnicy badania zgłaszali nową motywację do przyjęcia bardziej przyjaznych dla środowiska nawyków po zobaczeniu namacalnych efektów swoich wyborów.
4. **Integracja technologiczna:** Doświadczenie to podkreśliło potencjał technologii w zakresie wzbogacania edukacji i komunikacji na temat środowiska.

Wizyta w litewskim parku stanowiła fascynujące połączenie technologii, edukacji i ochrony środowiska. Uczestnicy zdobyli trwałe informacje i odnowili swoje zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Wybraliśmy tylko jedną aktywność i/lub wydarzenie z każdego kraju partnerskiego do zaoferowania w tym podręczniku, ale możesz znaleźć więcej w e_modules i stworzyć własne. Możesz wykorzystać sugerowany plan lekcji i sugerowane materiały – historie; piosenki; gry – aby stworzyć własne zajęcia i wydarzenia pozalekcyjne.

8. Proponowany plan lekcji

Plan lekcji: Odnawialne źródła energii i zrównoważony rozwój

Poziom klasy: Szkoła średnia

Czas trwania: 90 minut

Cel: Uczniowie poznają odnawialne źródła energii i ich rolę w zrównoważonych praktykach poprzez angażujące działania.

Aktywności

1. **Rozgrzewka: Dyskusja grupowa i piosenka** (10 minut)
 - o Zaczynij od szybkiej burzy mózgów: „Czym są odnawialne źródła energii?”
 - o Odtwórz krótką, wesołą piosenkę o odnawialnych źródłach energii (np. „Solar Power Anthem”).
2. **Gra interaktywna: Pojedynek na odnawialne źródła energii** (15 minut)
 - o Przygotuj karty z informacjami o odnawialnych źródłach energii (słonecznej, wiatrowej, wodnej) i korzyściach z nich płynących.
 - o Uczniowie pracują w parach, aby dopasować źródła do ich zalet.
3. **Aktywność sportowa na świeżym powietrzu: wyzwanie energii słonecznej** (20 minut)
 - o Uczniowie biorą udział w wyścigu, w którym „zbierają światło słoneczne” poprzez bieganie po żółte żetony, symbolizujące energię słoneczną.
 - o Omów, w jaki sposób panele słoneczne zbierają i magazynują energię.
4. **Sztuka i inżynieria: Budowa wiatraka** (30 minut)
 - o Uczniowie budują małe turbiny wiatrowe przy użyciu papieru, słomek i szpilek.
 - o Omów, jak działa energia wiatrowa i jakie korzyści przynosi środowisku.
5. **Refleksja: Prezentacja grupowa** (15 minut)
 - o Grupy prezentują swoje turbiny wiatrowe i dyskutują o tym, w jaki sposób wykorzystalyby energię odnawialną w swoich społecznościach.

Sugerowane materiały

1. Opowieści i morały

(np. Legenda Gangesu (Indie); Tęczowy wąż (Australia, rdzenny); Wielkie drzewo kapokowe (Brazylia, las deszczowy Amazonii); Pory roku baobabu (Madagaskar))

2. Zawody sportowe

(np. Recycle Relay (USA); Mangrove Adventure (Filipiny); Seed Planting Competition (Kenia); Eco-Scavenger Hunt (globalny))

3. Piosenki

(np. „Earth Song” (globalna, autorstwa Michaela Jacksona); „Rangi Taisuru” (Japonia, kultura Ajnów); „Wade in the Water” (USA, duchowość afroamerykańska); „Siyahamba” (RPA))

4. Lokalne praktyki środowiskowe w grach i zajęciach

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

(np. Festiwale wiązania drzew (Indie, społeczność Bishnoi); Słuchanie śpiewu wielorybów (Islandia); Wyrób pałeczek deszczowych (Chile))

Opierając się na naszych doświadczeniach w badaniach pilotażowych, możemy stwierdzić, że korzystanie z takich materiałów pozwala zachować równowagę między nauką a zabawą, a jednocześnie pobudza kreatywność, myślenie krytyczne i pracę zespołową.

9. „ Akta deliberatywne AI: prawda, zaufanie i nadzieja w wirtualnej przestrzeni wielojęzycznej”

Łączenie polityki językowej, sztucznej inteligencji i edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju

Obchody dorocznego Europejskiego Dnia Języków 2023:

Interaktywne wirtualne warsztaty

z udziałem uczniów i nauczycieli, a także przedstawicieli siedmiu krajów partnerskich projektu ERASMUS+ Le_MOON (Austria, Czechy, Francja, Islandia, Litwa, Polska, Turcja) oraz gości z organizacji ADEPS i Noah's Ark Academy Maragoli , Kenia.

Cele:

Edukacja cyfrowa, obywatelstwo globalne (SDGs), etyka i uczciwość; włączenie

Poprzez refleksyjne dyskusje młodzieży z Europy i Afryki — w tym uczestników niewidomych i niedowidzących — oraz wkład prof. Alice Siu (USA), warsztaty te mają na celu ułatwienie wymiany doświadczeń dotyczących obecnych wyzwań, z jakimi młodzież mierzy się w komunikacji cyfrowej i korzystaniu z narzędzi AI. Wymiana będzie podkreślać pozytywne doświadczenia, wiele możliwości i zagrożeń, jednocześnie wspierając kreatywne pomysły opracowane przez młodzież pod okiem nauczyciela i zaprezentowane podczas wirtualnego spotkania.

Przed wirtualnym spotkaniem nauczycielom ze wszystkich krajów partnerskich przekazano zalecane przez UE wytyczne dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji, aby pomóc im w prowadzeniu zajęć przygotowawczych z uczniami.

Głównym celem tej sesji jest podniesienie świadomości młodzieży na temat tego, w jaki sposób mogą wnieść swoje umiejętności, kompetencje, wyzwania i zainteresowania, aby poprawić komunikację cyfrową. Poprzez podejście inkluzywne — eksplorując technologie wspomagające i doświadczenia niewidomej i niedowidzącej młodzieży — zostaną zbadane różne perspektywy i narzędzia ochrony i kreatywnych zastosowań.

, że wymiana doświadczeń między edukatorami z Europy i Maragoli w Kenii zainspiruje pomysły na udoskonalenie i nowe możliwości współpracy. Deliberatywna platforma wirtualnej komunikacji na Uniwersytecie Stanforda zapewnia innowacyjne podejście do sprawiedliwej komunikacji z wolnym dostępem. Celem jest zapoznanie uczestników z tym deliberatywnym podejściem do edukacji demokratycznej w komunikacji.

Oczekuje się, że wszyscy uczestnicy osiągną głębsze zrozumienie wytycznych dotyczących odpowiedzialnej komunikacji w przestrzeniach cyfrowych poprzez wykorzystanie narzędzi cyfrowych. Ponadto, wkład studentów w polityczne zalecenia dotyczące unijnego

prawodawstwa dotyczącego sztucznej inteligencji będzie opracowywany wspólnie, wspierając aktywne obywatelstwo globalne i europejskie oraz zaangażowanie młodzieży.

Motto:

Podążając za mottem UE „Zjednoczeni w różnorodności”, warsztaty umieszczają różnorodność w wirtualnej przestrzeni wielojęzycznej, badając kultury relacyjne i etykę za pomocą narzędzi komunikacyjnych AI, stosując podejście deliberatywne. Działając razem na rzecz SDGs, zjednoczeni na rzecz równego dostępu do edukacji.

Data/Godzina:

25 września 2023 r., sesja wirtualna, 45–90 minut, 7:30 rano czasu środkowoeuropejskiego

Instruktorzy:

- **Tatjana Christelbauer** (ACD – Agencja Dyplomacji Kulturalnej)
- **Zespół partnerów projektu** (Instytut Wiedeński dla Niewidomych)
- Wystąpienie gościnne **prof. Alice Siu**, zastępcy dyrektora Deliberative Democracy Lab, starszej badaczki w Centrum Demokracji, Rozwoju i Rządów Prawa, Freeman Spogli Institute, Uniwersytet Stanforda

Struktura i spostrzeżenia:

1. **Sesja wprowadzająca** (3 minuty)
 - Wypowiedzi powitalne.
2. **Prezentacje studenckie:**
 - Temat: „*Sztuczna inteligencja – prawda, zaufanie i nadzieja*” (30 sekund na ucznia).
 - Plakaty z kluczowymi terminami:
 - Doświadczenia z narzędziami AI (jakie narzędzia i w jakim celu).
 - Kryteria zaufanego użytkowania i zatwierdzania treści.
 - Polecane platformy i wytyczne etyczne udostępniane przez nauczycieli.
 - Szacunkowy dzienny czas spędzony na korzystaniu z narzędzi AI do nauki i komunikacji.
 - Uwagi krytyczne (ochrona danych, generowana treść itp.).
 - Pomysły na optymalizację sztucznej inteligencji w kontekście uczenia się i komunikacji.
3. **Wprowadzenie i ćwiczenia z prof. Alice Siu:**

- *Rozważne podejście do etyki sztucznej inteligencji.*
- 4. **Ćwiczenie z Tatjaną Christelbauer :**
 - „Obywatelstwo cyfrowe 2030: rozszerzenie globalnej dyskusji na temat prawdy, zaufania i nadziei”.
 - Wordmint z terminami związanymi ze sztuczną inteligencją (<https://wordmint.com/puzzles>).
- 5. **Tworzenie plakatu:**
 - Kompilacja wszystkich przedstawionych wystąpień.
- 6. **Uwagi końcowe:**

„Bez faktów nie możesz mieć prawdy. Bez prawdy nie możesz mieć zaufania. Bez zaufania nie ma wspólnej rzeczywistości”.

– Maria Ressa, laureatka Nagrody Nobla i dziennikarka

Link do Europejskiego Dnia Języków:

<https://edl.ecml.at/Home/tabid/1455/language/en-GB/Default.aspx>

Tatiana Christelbauer

t.christelbauer@gmail.com info@acdvienna.org

Poprzednie warsztaty:

https://lemoonproject.org/le_moon-participants-celebrating-the-european-day-of-languages/

Strona internetowa ACD SprachenWeb : <https://www.acdvienna.org/w-ö-eu/sprachenweb/>

“We use Open AI Chat Bot GPT for language learning, such as to optimise our knowledge in English, but also to improve our mother tongue, Swahili. With AI tools we can faster find informations, but it also makes mistakes. How to detect what is true?

We need more protection through the KI- Law on the global scale and more digital education for all to learn how to appropriately use and how to protect from fake and fraud!”

Noah’s Ark academy teachers&students, Maragoli, Kenya

Jak zorganizować takie warsztaty?

Przeczytaj wytyczne etyczne dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en>

1. Zorganizuj wstępną dyskusję z klasą szkolną na ten temat.
2. Rozszerz zakres dyskusji, zapraszając do udziału w niej klasy z innych szkół i szkoły.
3. Zorganizuj ankietę online i wybierz platformy komunikacji online polecane przez studentów.
4. Zorganizuj międzynarodowe warsztaty online:
 - o Współpraca nad wszystkimi udostępnianymi i rozwijanymi treściami.
 - o Projekt rekomendacji dla wytycznych dotyczących sztucznej inteligencji opracowany wspólnie z zaproszonymi gośćmi.
 - o Uwzględnij innowacyjne pomysły dotyczące dalszego rozwoju.
 - o Zaplanuj sesje uzupełniające, które mogą być również prowadzone przez innych uczestników.

Program warsztatu:

1. **Powitanie i wprowadzenie** (15 minut)
 - o Przywitaj uczestników i przedstaw temat oraz cele.
 - o Krótko wyjaśnij znaczenie Europejskiego Dnia Języków.
2. **Aktywność na przełamanie lodów** (10 minut)
 - o Zabawna, interaktywna aktywność mająca na celu budowanie więzi między uczestnikami.
3. **Prezentacja na temat AI wielojęzycznej** (20 minut)
 - o Przegląd sztucznej inteligencji w komunikacji wielojęzycznej.
 - o Dyskusja na temat wyzwań i szans.
4. **Dyskusje grupowe** (40 minut):
 - o **Grupa 1: Narzędzia AI i odpowiedzialne korzystanie**
 - Omów rozwój narzędzi AI do komunikacji wielojęzycznej.
 - o **Grupa 2: Wytyczne etyczne UE i zalecenia polityczne dotyczące sztucznej inteligencji**
 - Burza mózgów dotycząca pomysłów na wytyczne etyczne i zalecenia dotyczące polityki.
5. **Dyskusja plenarna** (30 minut):
 - o Przedstawiciele dzielą się najważniejszymi wnioskami z dyskusji grupowych.
 - o Otwarte przesyłanie opinii i pytań.
6. **Sztuka Młodzieży – Prezentacja Manifestu** (15 minut):

- Omów koncepcję manifestu artystycznego dotyczącego wytycznych etycznych UE w zakresie sztucznej inteligencji.
- 7. **Aktywność artystyczna** (30 minut):
 - Uczestnicy wyrażają swoje pomysły w sposób kreatywny.
- 8. **Dzielenie się i dyskusja** (20 minut):
 - Prezentacja prac artystycznych.
 - Dyskusja na temat tego, jak sztuka komunikuje różnorodność językową i sztuczną inteligencję.
- 9. **Networking i przerwa** (15 minut):
 - Możliwość nawiązania kontaktów z innymi.
- 10. **Wnioski i kolejne kroki** (15 minut):
 - Podsumuj najważniejsze punkty i nakreśl plany na przyszłość .
- 11. **Podsumowanie i świętowanie** (15 minut):
 - Świątuj sukces warsztatów.
- 12. **Opcjonalne zajęcia po warsztatach:**
 - Zachęcaj do stałego zaangażowania poprzez dyskusje online i projekty współpracy.

Dzięki takiemu ustrukturyzowanemu podejściu możemy zagwarantować produktywne i angażujące warsztaty, które będą okazją do świętowania Europejskiego Dnia Języków i nie tylko, a jednocześnie skupią się na sztucznej inteligencji, różnorodności językowej i zaangażowaniu młodzieży w wytyczne etyczne dotyczące sztucznej inteligencji.

European Day of Languages 2023

Certificate of participation

ACD-Agency for Cultural Diplomacy, Vienna Institute for blind BBI, Alice Siu Deliberative Democracy Lab at Stanford University, ADEPS.org, Maragoli, ERASMUS+ project teams Le_MOON (organised by Tatjana Christelbauer) participated in the European Day of Languages 2023.

The event „AI-deliberative acts: truth, trust & hope in a virtual multilingual space” took place on 25 Sep 2023 - 25 Sep 2023.

AI-deliberative acts: Truth, Trust & Hope 2030 ... in a virtual multilingual space

Applying on inspiring insights learned at the Nobel Prize Summit 2023

“Without facts you cannot have truth. Without trust you cannot have reality. Without that we have no shared reality.”

Maria Resa, Nobel Prize laureate and journalist

“Artificial Intelligence has a great potential to transform education and training for students, teachers and school staff. It can help students with learning difficulties and support teachers through individualised learning. But the use of AI and data comes with privacy, security and safety risks, especially when it involves our young people. Therefore, I am pleased that these Guidelines will help ensure that these risks are being considered and our children can be kept safe and protected.”

H.E. Maria Gabriel EU Commissioner for Innovation, Research, Culture, Education and Youth

The AI Act: a proposed European law on artificial intelligence (AI)

Ethical guidelines

on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning for educators are designed to help educators understand the potential that the applications of AI and data usage can have in education and to raise awareness of the possible risks so that they are able to engage positively, critically and ethically with AI systems and exploit their full potential.

Screen reading, assistive technologies, Braille online

Deliberative approach to AI with Alice Siu

Presentations of students & teachers from the Austria, Czech Republic, France, Türkiye, Poland, Kenya

“AI” art work created by a student from the CZ team

**I UNITE FOR
EQUAL ACCESS TO
EDUCATION**

Niniejszy podręcznik został stworzony, aby wspierać samodzielny kurs i e-program nauczania, jednocześnie promując zaangażowanie uczniów i interdyscyplinarne uczenie się. Jego celem jest umożliwienie uczniom krytycznego myślenia, odpowiedzialnego działania i rozwijania umiejętności niezbędnych do przyczynienia się do zrównoważonej przyszłości.

Niniejszy podręcznik jest również celebrazją różnorodności, z aktywnościami dostosowanymi do różnych kontekstów kulturowych i grup wiekowych. Włączenie piosenek, gier i opowieści z krajów z całego świata odzwierciedla nasze wspólne globalne zaangażowanie w walkę ze zmianą klimatu, jednocześnie szanując lokalne tradycje i praktyki.

Niezależnie od tego, czy jesteś nauczycielem, uczniem czy animatorem, zachęcamy Cię do wspólnego inspirowania pokolenia, które ceni środowisko, wspiera innowacyjność oraz wykorzystuje sztukę i naukę jako narzędzia pozytywnej zmiany.

Niech podróż się rozpocznie!

Co-funded by
the European Union

Erasmus Project: **Le MOON**
2021-1-CZ01-KA220-SCH-000034484

Niniejszy podręcznik został sfinansowany przez Komisję Europejską. Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji niniejszego podręcznika nie stanowi poparcia dla jego treści, które odzwierciedlają wyłącznie poglądy autorów. Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w nim informacji.